

Wad nu, wat later

Meerjarig Programmaplan 2023-2026

Inhoud

1. Inleiding

- Uitgangspunten van onze samenwerking

2. Visie en missie

- Onze visie
- Onze missie

3. Governance: zo werken wij samen

4. Onze ambities

- 4.1 Inhoudelijke onderwerpen
- 4.2 Belangenbehartiging en public affairs
- 4.3 Bedrijfsvoering
- 4.4 Ondersteunende processen

1. Inleiding

Een nieuw bestuur, een nieuw programmaplan. Na vier jaar brak in april 2022 een nieuwe bestuursperiode aan voor het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden. Vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) van het samenwerkingsverband is dat het bestuur in het eerste jaar van de zittingsperiode een meerjarig programmaplan (MJP) opstelt, met daarin de gewenste ontwikkeling van het samenwerkingsverband in de komende vier jaar.

Bij het opstellen van dit MJP is het ontwerp besproken met het Dagelijks Bestuur (de vijf burgemeesters van de Waddeneilanden) en is advies ingewonnen bij de Directieraad (de vijf gemeentesecretarissen). Zodra het nieuwe Algemeen Bestuur het programmaplan heeft vastgesteld, wordt het gedeeld met de vijf gemeenteraden en het College van Gedeputeerde Staten van Friesland en Noord-Holland.

De kans is groot dat wij in de komende vier jaar te maken krijgen met uitdagingen en vraagstukken die we nu nog niet kunnen voorzien. Op die momenten moeten we daar samen oplossingen voor vinden. Want de eigen, unieke en hechte gemeenschap die elk van de Waddeneilanden heeft, is – zeker in deze tijd van schaalvergroting – op zichzelf ook kwetsbaar. Daarom is het zo belangrijk dat wij de uitdagingen en opgaven die ons verbinden met z'n állen aangaan en oppakken. Samen staan we sterker!

Uitgangspunten voor onze samenwerking

De samenwerking van de Waddeneilanden kent een zekere historie. Al enkele decennia wordt er samengewerkt, onder meer op diverse opgaven rondom (het beleid en beheer van) de Waddenzee. Sinds 2009 wordt er nauwer samengewerkt om de kwaliteit van het bestuur van de Waddeneilanden toekomstbestendig te borgen. Het doel is de bestuurskracht te versterken, de efficiëntie te vergroten en de dienstverlening aan eilandbewoners te verbeteren.

In 2015 werd de samenwerking verder bekrachtigd. De overwegingen om (opnieuw) een Convenant te sluiten, zijn onder meer: 'Het welslagen van het samenwerkingsverband De Waddeneilanden en het welslagen van de samenwerkingsrelatie tussen de eilandgemeenten, de provincies en het Rijk, tot doel hebben bij te dragen aan de bestuurskracht van de zelfstandige eilandgemeenten opdat zij in staat zijn op adequate wijze invulling te geven aan hun maatschappelijke opgaven en wettelijke taken.'

Op 2 maart 2015 ondertekenen bestuurders van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, provincies Fryslân en Noord-Holland, samenwerkingsverband De Waddeneilanden en gemeenten Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Vlieland het Convenant samenwerking Waddeneilanden. De beoogde bijdrage van het convenant aan de toekomstbestendige borging van de kwaliteit van het bestuur van de Waddeneilanden is uiteen te rafelen naar:

Versterking intergemeentelijke samenwerking

Het convenant beoogt bij te dragen aan de versterking van de intergemeentelijke samenwerking opdat de eilandgemeenten 'in staat zijn op adequate wijze invulling te geven aan hun maatschappelijke opgaven en wettelijke taken'. Dat betreft zowel 'de dienstverlening aan inwoners en bezoekers' (operationele uitvoering, bijvoorbeeld door taken te verdelen) als 'het gezamenlijk strategisch bestuurlijk optreden' voor het adresseren van 'grens overstijgende Wadden(zee)- gerelateerde taken'.

Betere afstemming op specifieke situatie Waddeneilanden bij ontwikkeling van beleid en wet- en regelgeving

Het convenant beoogt bij te dragen aan een betere afstemming op de specifieke situatie van de Waddeneilanden bij de ontwikkeling van beleid en wet- en regelgeving. Daartoe geven de provincies en het Rijk 'zich bij hun taakuitvoering rekenschap' van dat er 'gelet op de specifieke eilandsituatie oog dient te zijn voor de lokale uitwerking van (gestapelde en knellende) wet- en regelgeving'. In het convenant zijn afspraken gemaakt waaraan respectievelijk de eilandgemeenten, de provincies en het Rijk invulling zullen geven. Daarnaast spreken convenantpartners een interbestuurlijk dossierteam af, 'bestaande uit vertegenwoordigers van alle genoemde partijen, waarin periodiek afstemming plaatsvindt over zaken van gemeenschappelijk belang'.

In 2019 is het convenant door Twynstra Gudde geëvalueerd. Hun conclusie was dat het convenant een bijzonder arrangement is met veel potentie maar nog onvoldoende op waarde geschat en benut. Ze kwamen met de volgende aanbevelingen:

- Geef aandacht aan de basis en verstevig de samenwerking;
- Breng focus aan in de inhoudelijke opgaven waarover de samenwerking gaat;
- Verken de mogelijkheden van een Regio Deal om de opgaven aan te pakken;
- Benut de samenwerking ook om te komen tot een verhoogde kwaliteit en toekomstbestendigheid van de dienstverlening aan inwoners en bezoekers;
- Organiseer de structurele samenwerking professioneel;
- Bezin op hoe belangenbehartiging en het convenant elkaar kunnen versterken.

Dit convenant alsmede de aanbevelingen van de evaluatie in 2019 vormen het fundament onder de huidige samenwerking.

2. Visie en missie

Onze visie

Vijf bloeiende, levendige en leefbare eilandgemeenschappen op de grens met het Unesco Werelderfgoed Waddenzeegebied. Dat is wat wij willen dat de Waddeneilanden zijn én blijven. Eilanden waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is, met goede voorzieningen en een uitstekende bereikbaarheid. En waar duurzaamheid en een circulaire economie vanzelfsprekend zijn.

Onze missie

Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.

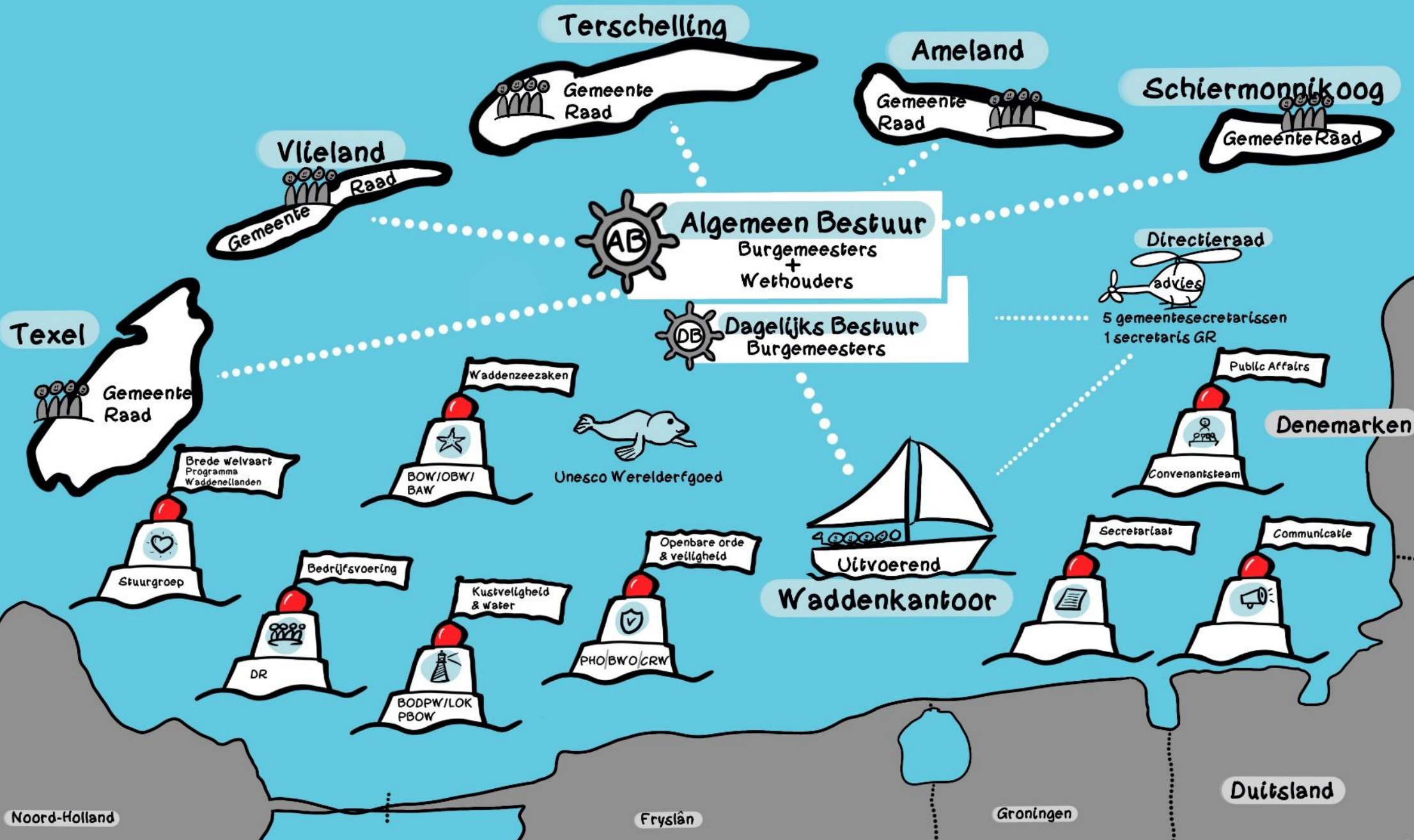
Dat doen we door:

- het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de vijf deelnemende gemeenten Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog;
- het samen uitdragen van de standpunten van deze gemeenten naar andere betrokken overheden;
- onderling overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van onderwerpen op het gebied van beleid en beheer;
- het organiseren van jaarlijkse bijeenkomsten voor raads- en collegeleden van de vijf gemeenten, om gemeenschappelijke thema's te bespreken;
- het bevorderen van de samenwerking tussen en het bieden van ondersteuning aan deelnemende gemeenten die bij bepaalde deelactiviteiten betrokken willen zijn, zoals het Programma Waddeneilanden;
- het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid, voor zover dit door de colleges van B en W van de vijf gemeenten aan het samenwerkingsverband is opgedragen.

3. Governance

Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden

4. Onze ambities

4.1 Inhoudelijke onderwerpen

Brede welvaart

De Waddeneilanden hebben elk hun eigen opgaven, maar er zijn ook opgaven die ze gemeenschappelijk hebben. Vooral behoud van leefbaarheid is voor alle vijf eilanden een uitdaging. Daarom was leefbaarheid (met als deelthema's wonen, werken, voorzieningen en bereikbaarheid) in het vorige MJP hét verbindende thema voor de eilander samenwerking.

Een tweede thema waarop de eilanden elkaar al jaren weten te vinden, is duurzaamheid. Hieronder valt ook circulariteit, oftewel hergebruik van grondstoffen. Een belangrijke nieuwe en kansrijke ontwikkeling die overal te zien is, is de overstap naar een circulaire economie.

Het relatief nieuwe begrip 'brede welvaart' is een mooie kapstok om de thema's leefbaarheid en duurzaamheid samen te brengen. De term omvat alles wat mensen van waarde vinden, zowel op materieel als op immaterieel vlak. Vanuit het samenwerkingsverband werken wij de komende jaren via verschillende sporen aan brede welvaart voor alle eilanders, nu en in de toekomst. Twee daarvan zijn het Programma Waddeneilanden en beleidsontwikkelingen.

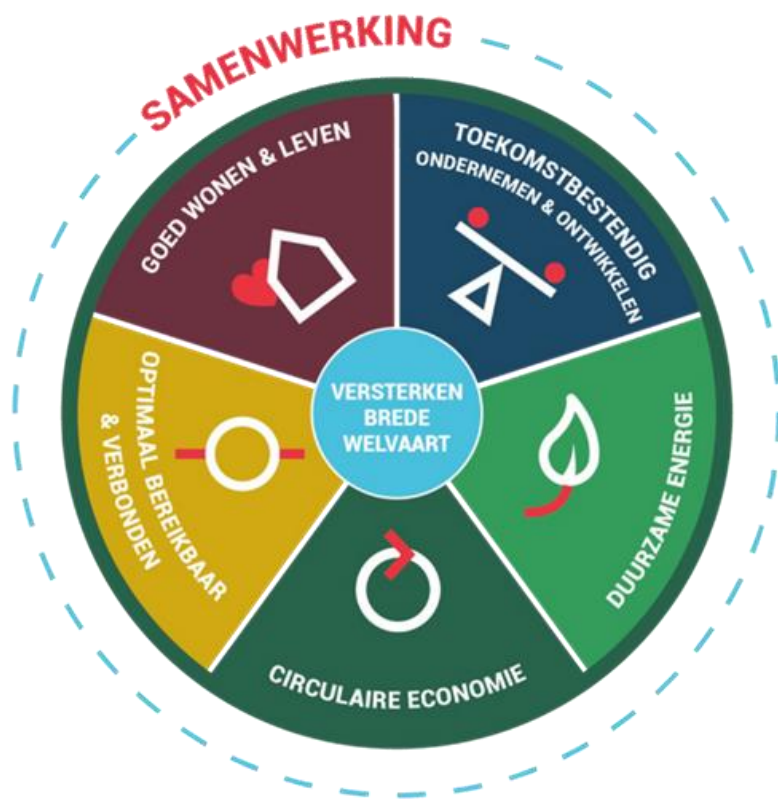
Wat is brede welvaart?

Brede welvaart kan worden omschreven als het welzijn van inwoners in brede zin (vergelijkbaar met de Engelse term 'well-being'). Het betreft alles wat mensen van waarde vinden (PBL/SCP/CPB 2017). Wat van waarde is, wordt daarbij breed opgevat: het gaat bijvoorbeeld om het kunnen voorzien in het levensonderhoud, gezondheid, veiligheid, persoonlijke ontplooiing en sociale contacten, maar ook om zaken waar om ideologische redenen waarde aan wordt gehecht zoals het behoud van biodiversiteit of rechten voor groepen inwoners waar iemand zelf niet toebehoort. Ook is er bij brede welvaart oog voor hoe het huidige welzijn van inwoners van een land of regio samenhangt met het welzijn van mensen buiten de regio ('elders') en het toekomstig welzijn binnen en buiten de regio ('later'). Brede welvaart biedt dus een raamwerk, waarbij alle aspecten die belangrijk zijn voor het welzijn van mensen, zowel in het 'hier en nu' als 'elders' en 'later', in samenhang worden bekeken. Het formuleren van beleid dat brede welvaart wil bevorderen, gaat in wezen om het maken van afwegingen binnen dit raamwerk. (voor een nadere toelichting zie Evenhuis et al. 2020).

Programma Waddeneilanden

In de afgelopen twee jaar hebben we samen het Programma Waddeneilanden ontwikkeld. Dit bestaat uit vijf programmalijnen:

1. Goed wonen en leven
2. Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen
3. Optimaal bereikbaar en verbonden
4. Duurzame energie
5. Circulaire economie

Het Programma Waddeneilanden draait voor ons om meer dan alleen het vergroten van brede welvaart op de eilanden. Want door hier gestructureerd met elkaar aan te werken, versterken we ook de bestuurlijke samenwerking tussen de eilanden onderling en met het Rijk, de beide provincies en andere partners.

Een groot deel van het programma voeren wij uit in de periode 2022-2026. Hierbij houden we rekening met uitloop van projecten die een langere doorlooptijd hebben (zoals vergunningstrajecten). Het eerste jaar stond in het teken van het opbouwen van de programmaorganisatie en het behalen van 'quick wins'. De komende jaren zijn bedoeld voor de uitvoering van grotere projecten met een lange opstartfase. De periode 2022-2026 komt overeen met de looptijd van het uitvoeringsprogramma van de Agenda voor het Waddengebied 2050 en die van het Investeringskader Waddenfonds (IKW).

De inhoud van het Programma Waddeneilanden evalueren we iedere twee jaar. Zo nodig stellen we het bij op basis van recente ontwikkelingen en inzichten. Voor de financiering van het programma zetten we in op een Regiodeal.

Kustveiligheid en water

Het klimaat verandert. De urgentie van het werken aan waterveiligheid, de beschikbaarheid van zoetwater en een aangepaste woon- en leefomgeving neemt hierdoor toe. Want doen we dat niet, dan heeft het gevolgen voor het functioneren van onze samenleving.

Deltaprogramma Waddengebied

Het Deltaprogramma Waddengebied (DPW) is onderdeel van het nationaal Deltaprogramma. Het doel van het DPW is het behoud van een veilig, klimaatbestendig en vitaal Waddengebied, zowel op de korte als op de lange termijn. Vitaal betekent dat het gebied veilig en aangenaam is om in te wonen en werken en dat de omgeving aantrekkelijk en gezond is. Ook betekent het dat de zoetwatervoorziening in het Waddengebied op orde blijft en dat de ruimtelijke inrichting weerbaar is tegen de klimaatverandering. De unieke natuurwaarden blijven daarbij behouden en ontwikkelen of herstellen zich. De gevolgen van de klimaatverandering vereisen dat de voorkeursstrategie van het DPW tegen het licht wordt houden. Ze vragen ook van de Waddeneilanden dat die zich op deze klimaateffecten voorbereiden en aanpassen. Het tempo van de klimaatverandering laat zich moeilijk voorspellen en heeft een grillig verloop. Maar de richting waarin het zich over de jaren heen beweegt, is wel duidelijk te zien. Het wordt warmer, droger én natter en de zeespiegel stijgt.

In de periode 2022-2026 speelt het DPW een grotere rol dan in de afgelopen jaren. Het programma verbindt maatregelen voor de korte, middellange en lange termijn met elkaar en brengt de opgaven integraal in beeld. Dit zijn opgaven die voortvloeien uit voortschrijdend inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering. Het vraagt een actieve rol van het Regieteam Deltaprogramma Waddengebied (RT DPW), om deze effecten onder de aandacht te brengen, voorstellen voor inspanningen te doen en deze af te stemmen met de activiteiten van de deelnemende organisaties. In dit RT DPW zitten partijen als Rijkswaterstaat, Provincie, Waterschappen, Veiligheidsregio en de Kust- en Eilandgemeenten. Vanaf 2023 kijken wij naar hoe we invulling kunnen geven aan de aanbevelingen die naar voren zijn gekomen vanuit de integrale impactanalyses op het gebied van waterveiligheid. Deze analyses zijn in 2022 per Waddeneiland opgesteld. Ook bekijken we hoe wij daarmee tot integrale waterveiligheidsstrategieën kunnen komen.

Waddenzeezaken

De governance (de manier van besturen) in het Waddengebied is in 2019 opnieuw gestructureerd. Zo is ze minder complex en doeltreffender gemaakt. De nieuwe structuur biedt de kans om planmatiger te werk te gaan. Ook zorgt zij voor een duidelijkere rolverdeling en scheidt ze een cultuur waarin partijen elkaar houden aan gemaakte afspraken over het Waddengebied en het beheer van de Waddenzee.

De drie pijlers van de governancestructuur zijn:

Bestuurlijk Overleg Waddengebied	Omgevingsberaad Waddengebied	Beheerautoriteit Waddenzee
Maakt strategische beleidskeuzes ten aanzien van het Waddenbeleid	Adviseert gevraagd en ongevraagd over de beleidskeuzes die het Bestuurlijk Overleg moet maken.	Bevordert en versterkt de samenhang van het natuur-, vis- en waterbeheer van de Waddenzee met als doel de natuurkwaliteit van de Waddenzee te verbeteren.
Deelnemers: <ul style="list-style-type: none"> Ministerie van IenW; Ministerie van LNV; waddenprovincies, kust- en eilandgemeenten; waterschappen; Voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied als vicevoorzitter.	Deelnemers: <ul style="list-style-type: none"> Gebruikers van de Waddenzee; belangenorganisaties. Voorzitter: Commissaris van de Koning van Fryslân, in zijn rol als Rijksheer	De opdrachtgevers bestaan uit: <ul style="list-style-type: none"> Ministerie van IenW; Ministerie van LNV; Provincie Noord-Holland; Provincie Fryslân; Provincie Groningen. De opdrachtnemers zijn: <ul style="list-style-type: none"> De directeur die leiding geeft aan: het Team Beheerautoriteit Waddenzee

Deze bestuurlijke pijlers worden ambtelijk ondersteunt door het Vooroverleg Bestuurlijk Overleg Waddengebied (VO BOW), het MT en het vooroverleg MT Wadden (VO MT Wadden), het vooroverleg Omgevingsberaad (VO OBW), het Regieteam Waddengebied (RT), het vooroverleg Opdrachtgeverschap Beheerautoriteit Waddenzee, wanneer het thema Werelderfgoed aan de orde is en tenslotte de Interbestuurlijke Projectgroep Beleidskader Natuur Waddenzee. De verwachting is dat deze structuur de komende jaren onveranderd blijft.

De afgelopen jaren heeft een groot aantal stakeholders en andere betrokkenen gewerkt aan een breed opgezet langetermijnperspectief voor het Waddengebied. Deze Agenda voor het Waddengebied 2050 hebben zij in februari 2021 via een instemmingsverklaring ondertekend. Een van de hoofdstukken in deze agenda betreft de leefbaarheid (brede welvaart) op de eilanden. In het Uitvoeringsprogramma is een belangrijke rol weggelegd voor de Waddeneilanden. De eilanden zijn hierin namelijk opgenomen als trekker van programma onderdeel 9: 'De Waddeneilanden in balans voor brede welvaart', kortweg Programma Waddeneilanden. Ook via de andere initiatieven van het Uitvoeringsprogramma zijn de Waddeneilanden aangehaakt en nauw betrokken bij deze Agenda. De komende jaren blijven we werken aan de uitvoering van de agenda, met als hoofddoelen:

- duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke, open landschap;
- een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied in 2050.

4.2 Belangenbehartiging en public affairs

Om de externe besluitvorming in het belang van de Waddeneilanden te kunnen beïnvloeden, is goede public affairs nodig. Daarmee bedoelen wij een mix van belangenbehartiging, stakeholdermanagement en reputatiemanagement. Het is een strategisch middel om in te kunnen spelen op ontwikkelingen, kansen en bedreigingen die voortkomen uit politiek-maatschappelijke veranderingen, publieke meningsvorming en politieke besluitvorming. De daadwerkelijke lobby is daarvan het sluitstuk.

Meer dan ooit zijn het Werelderfgoed, de Waddennatuur en de leefbaarheid en brede welvaart op de Waddeneilanden in het geding. De komende jaren werken we aan een Regiodeal met het Rijk. In deze deal moet aandacht zijn voor goed wonen en leven, toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen, duurzame energie, een circulaire economie en optimale bereikbaarheid en verbondenheid van de eilanden.

Door middel van lobby en public affairs kunnen we onze belangen behartigen en kansen benutten via diverse strategische Waddengerelateerde bestuursorganen. De belangrijkste hiervan zijn het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW), met de Agenda voor het Waddengebied 2050, en het Omgevingsberaad Wadden (OBW). Daarnaast is er de Beheerautoriteit Wadden (BAW), waar we niet rechtstreeks aan deelnemen. Wel nemen we deel aan diverse andere overleggen.

Bijzonder in dit verband is het Convenant Waddeneilanden. Dit convenant is afgesloten tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de provincies Noord-Holland en Friesland en de vijf Waddeneilanden. Het is een kansrijk platform van waaruit we onderwerpen agenderen bij het Rijk en de twee provincies. Belangrijk daarbij is de 'Waddentoets'. Voor de eilanden geldt namelijk wet- en regelgeving die in veel opzichten net iets anders is dan voor de rest van het land. Dit vraagt om een voortdurende vinger aan de pols en alertheid om te reageren.

Bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging

Het samenwerkingsverband neemt zowel bestuurlijk als ambtelijk deel aan allerlei interne en externe overleggen. Het doel hiervan is vooral om het unieke van de Waddeneilanden te benadrukken en de belangen van de eilanden te behartigen. Daarbij gaat het ook om individuele eilandbelangen. De uitkomsten van de overleggen worden kort en bondig en zo mogelijk schriftelijk teruggekoppeld tijdens het eerstvolgende Dagelijks Bestuur-overleg. Op de website van het samenwerkingsverband wordt een actueel overzicht bijgehouden van de bestuurlijke- en ambtelijke vertegenwoordiging in de verschillende gremia.

4.3 Bedrijfsvoering

Dienstverleningsovereenkomsten

Zoals in de missie staat beschreven, is voor het behoud van de bestuurlijke zelfstandigheid van de Waddengemeenten onderlinge samenwerking niet alleen van groot belang, het is ook noodzakelijk. Samen staan we sterker! Om die samenwerking te borgen, gaan wij onze uitgangspunten op dit gebied steviger hanteren. Dat doen we met een zogeheten drietrapsraket:

1. Is een opgave via de eigen organisatie te organiseren? Zo niet, kijk dan naar optie 2.
2. Is de opgave met een andere Waddengemeente te organiseren? Zo niet, kijk dan naar optie 3.
3. Is de opgave met een walgemeente te organiseren?

Om elke samenwerkingsafspraken te kunnen borgen geldt dat de rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijk moeten zijn beschreven en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierin zijn heldere Service Level Agreements (SLA's) opgenomen met afspraken over monitoring en evaluatiemomenten. Elkaar aanspreken en consequenties benoemen als afspraken niet worden nagekomen is vanzelfsprekend. De adviseur bedrijfsvoering ziet toe op actieve en concrete sturing. Op dit moment hebben we de volgende DVO's:

- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
- Beheer Datadistributiesysteem (DDS)
- Beheer Integrale Geografische Informatievoorziening (IGI)

- Bezwaarschriften
- BGT
- Deltaprogramma Waddeneilanden
- DIV archief
- Financiële administratie
- HRM
- Informatiemanagement
- Inkoop
- Onderwijs
- Openbare orde en veiligheid
- Programma Waddeneilanden

Begrotingscyclus

De GR heeft haar eigen begrotingscyclus. Voor een goede balans tussen ambities en beschikbare middelen is het belangrijk om: de planning & control (budget)-cyclus van de begroting, het MJP en het jaarverslag goed te beheren en bewaken en de juiste informatie aan te leveren bij het Dagelijks Bestuur, zodat het de begroting, het MJP en het jaarverslag op tijd aan kan bieden aan het Algemeen Bestuur.

4.4 Ondersteunende processen

Kennisuitwisseling

Er zijn diverse maatschappelijke opgaven waar we als samenleving – en in het bijzonder de vijf Waddeneilanden – voor staan. De verwachting is dat de ambtelijke kwetsbaarheid van de Waddengemeenten de komende jaren hierdoor toeneemt. Voor elk van de eilanden is het een flinke uitdaging om als zelfstandige gemeente alle taken uit te voeren, zeker omdat het aantal taken toeneemt. Daarnaast is er de zorg voor de miljoenen bezoekers die de eilanden jaarlijks ontvangen.

Dit alles vraagt om goed toegeruste en capabele medewerkers. Op dit moment hebben de gemeentelijke organisaties te maken met toenemende vergrijzing onder hun personeel, een groot woningtekort (nieuwe medewerkers komen dus moeilijk aan een huis op een eiland) en een salarisplafond dat niet kan concurreren met de grotere gemeenten op de vaste wal. Kortom, het is van belang om meer kennis uit te wisselen en zo de kwetsbaarheid van de gemeenten te verminderen. Het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden heeft hierin een ondersteunende rol.

Deskundigheidsbevordering

De toenemende druk op de gemeentelijke organisaties vraagt ook om het bevorderen van deskundigheid. De vijf gemeenten staan daar elk afzonderlijk voor aan de lat. Die verantwoordelijkheid nemen ze ook. Waar het gaat om eilandoverstijgende onderwerpen is het belangrijk om de deskundigheid van medewerkers samen te vergroten.

Beleidsontwikkelingen

Daarnaast houden wij ons vanuit het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden bezig met beleidsontwikkelingen. Dit doen we door middel van kennisuitwisseling, beleidsvoorbereiding en beleidsbeïnvloeding. Op beleidsterreinen waar we dezelfde belangen hebben, zoeken we elkaar actief op.

Beleidscoördinatie en -advisering aan portefeuillehouders

De beleidscoördinatie richt zich vooral op het ondersteunen van de beleidsmatige samenwerking tussen de Waddengemeenten en het leggen van verbindingen met het Programma Waddeneilanden, het Rijk, de provincies en andere stakeholders (denk aan havens, de visserij, de landbouw, recreatie en toerisme en de Coalitie Wadden Natuurlijk). Dat gaat deels via structurele overleggen (bijvoorbeeld op het gebied van economische zaken, recreatie en toerisme en de Omgevingswet) en incidenteel rondom een actueel onderwerp (zoals de herziening van de Huisvestingswet, de aanpak stikstof, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, het Programma Noordzee en bereikbaarheid). Indien bestuurders een gezamenlijk vraagstuk signaleren dat vraagt om actie, organiseren de beleidscoördinatoren van het Waddenkantoor een portefeuillehouder overleg (PHO). Geschikte momenten daarvoor zijn AB vergaderingen wanneer alle bestuurders al bijeen zijn.

Verder betreft de beleidscoördinatie de voorbereiding van portefeuillehouders op bestuurlijke overleggen (zie het overzicht van overlegstructuren op onze website dewaddeneilanden.nl) en het informeren en adviseren van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over relevante beleidsontwikkelingen.

Communicatie

De komende jaren zetten wij in op het verstevigen van de interne en externe communicatie. De interne communicatie richt zich op het vergroten van kennis over de ontwikkelingen van het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden, het vergroten van draagvlak onder medewerkers en bestuurders en het bevorderen van bewustzijn over de impact en betekenis van de samenwerking op lokale kwesties en andersom. Dit vraagt onder andere om een up-to-date website en een elk kwartaal terugkerende nieuwsbrief. De externe communicatie is gericht op de media, om zo inwoners en stakeholders te bereiken en kennis over onze samenwerking te vergroten. Daarnaast zijn we de komende tijd actiever via social media, zoals LinkedIn en Twitter.

Organisatie

Naast het blijven ondersteunen van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Directieraad bij vaste en incidentele overleggen, stellen we plannings op met vergaderdata. Een goede voorbereiding, verslaglegging en afhandeling van vergaderingen en bijeenkomsten is vanzelfsprekend, net als het organiseren van de logistieke planning en het beheer van afspraken en agenda's. Daarnaast verzorgen en bewaken wij het proces rondom de voortgang en afhandeling van besluiten. Tot slot blijven we waken over de kwaliteit, toegankelijkheid en aansluiting van informatiestromen, administratie en archivering.

